

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus

[Tractatus de attributis, de visione beatifica, de scientia Dei ac de ejus
voluntate et providentia]

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniæ Agrippinæ, 1671

§. IX. Celeberrimæ totius Orbis Academiæ D. Thomæ doctrinam
amplectuntur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77132](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77132)

COMMENDATIO

litatem doctrinæ sacræ probat, & à quonam haurienda, post multa sic habet: *Fide dignissimi retulere, in magna aula medio ubierant congregati sanctæ Tridentinæ Synodi religiosissimi Præsules, ac doctissimi Patres, mensam exitisse sacro librorum pondere gravem, in qua hi sacri codices conspiciantur, sacra Scriptura, & Sanctiones ac decreta Pontificum, S. Thomæ Summa. Quibus postea subjungit: Expende quo honore habita, quæ inter codices divinos numeratur. Par erat ut post divinos libros, Angelicæ recenserentur. Hactenus citatus Author, quibus constat non solum domestica traditione id à nobis acceptum: [quamvis si cæteros lateret, nihil esset mirum majori curâ à nobis servatum, quod nostrum potissimum intererat:] sed etiam ad extraneos pervenisse. Liber impressus est Lugduni an. 1647.*

Neque his fidem habere dubitabit qui meminert, quo in pretio sanctissimum Doctorem Patres Tridentini haberent. Id explicat locupletissimus testis Orator Concilii oratione habita in eo celeberrimo coetu: Cujus verba si prætermitterem, magnam D. Thomæ gloriæ partem me detraxisse arbitrarer. Sic Patres alloquitur. *Non potuit D. Thomas Ecclesiasticis interesse Concilium morte præventus. Verum ecce superstes atque in æternum victurus vobis adest, bona sua, spirituales doctrinæ thesauros, hæreditario jure vobis delegavit. Nulla proinde ab ejus seculi transitu Consilia sine sacro Doctore celebrata sunt. Ut enim de cæteris sciam, quod audimus, quod videmus, quod contrectamus, quidni aperta voce ad ejus laudem testemur? Vestra comitia perpendite. Ex plurimo eoque honorabili Doctorum cætu quotus quisque consultor accedit, qui D. Thomæ auctoritate veluti splendente gemma suam sententiam non exornet? At in consultiissimo Patrum recessu Doctor hic sententiam rogatus frequentissime censet, ad quem ut ad hydium lapidem, si quid ambiguitatis aut controversiæ fuerit exortum, communibus votis referendum existimetis, & qui cum sui placiti patronum obtinuerit, incertam judiciorum aleam non sit habiturus, quin secundum eum sententia ferenda sit. Atque adeo hujus Religionis nomine gravissima vestra auctoritati gratias agere libeat, quod Doctorem Thomæ nomen ubique celeberrimum vestra cum observantia celebrius posteritati reliqueritis. Quid majus dici unquam potuit? D. Thomam Concilii mentem & arbitrum esse, in cujus sententia futuram Concilii definitionem Patres agnoscerent, & quo veluti Lydio lapide, sapientissi-*

morum totius orbis Patrum sententiæ probarentur.

Superioribus dumtaxat addi possunt, quæ Baronius Annalium Ecclesiasticorum parens habet; & quibus tanti viri fama, & servata in conscribendis historiis, rebusque referendis integerrima fides maximum robur addunt. *Vix, inquit, quisquam enarrare possit, quot vir sanctissimus atque eruditissimus, Theologorum præconis celebretur, quantumque ejus illibata doctrinæ à Sanctis Patribus in Sacro-Sancto Oecumenico Concilio Tridentino confidentibus fuerit acclamatum.*

IX.

Celeberrima totius Orbis Academia D. Thomæ doctrinam amplectuntur.

PRIMA omnium cæterisque longè anteponenda, quæ Divum Thomam summo honore & amore complexa est, Parisiensis Academia, eo potissimum jure recenseri debet, quod prima omnium Theologiam Scholasticam in orbem invehit, quam Angelicus Præceptor potissimum coluit, & quæ concisa methodo brevibusque, & sub certa forma coactis argumentis, summo rigore, & semotis eloquentiæ figuris & ornamentis, Theologicas res explicat. Alcinum Bedæ discipulum primum fuisse olim à Carolo Magno adhibitum ad instituendam Parisiensem Academiam: quo ex tempore, mirum est, inquit Posselinus, quot illa pepererit insignes Theologos: nam per quadraginta ferme annos, vix vicijus nominis Theologus exiit alibi quàm in Galliis, ubi præstantissimi habiti sunt, Angelomus, Rabanus, Haymo, Strabus, Remigius, Paschasius, Amalarius. Verum Theologiæ Scholasticæ primam originem ad D. Anselmum referunt, qui publicè Parisiis olim Theologiam docuit, & pressius quàm cæteri Patres soleant, egit de rebus Theologicis. Anselmus Abailardum auditorem habuit, virum egregii, sed nimium præfidentis ingenii, & quæ nimia sui præfidentia, in eos errores incidit, quos acriter insectatus est Divus Bernardus; & quos ipse postea ultima vitæ suæ parte, summa innocentia & asperitate transacta in Monasterio Cluniacensi eluit. Abailardum Magistum habuit Petrus Lombardus, cui ferunt Philippum Ludovici Crassi Francorum Regis filium, Episcopatum Parisiensem, ob eximia ejus merita sponte cessisse. Hic opus insignis Sententiarum, summo virorum com-

mentariis

mentis celeberrimum edidit; quod Theologis, omnibus longo tempore argumentum fuit, in quo se ingenia exercerent: quo in unum veluti corpus quæcunque ad Theologiam pertinent, oportuna satis methodo, & apta partium connexionem coëgit. Hæc prima Theologiæ scholasticæ quantum conjicere licet in Gallis origo, quæ tantam in Orbe Parisiensis Academia sibi famam comparavit, ut cum de rebus difficillimis resolutio peteretur, proverbium fuerit, eundem esse Parisios. Ita enim Petrus Blesensis, natione Gallus, in Anglia Archidiaconus Bathoniensis, cum ad quendam responderet, dixit: *Poteram tibi dicere quod prudens illa mulier loab quærenti caput sibi legitur respondisse proverbium est, ut qui interrogant, interrogent Parisios* (ita olim dicebatur) *ubi difficilium questionum nodi intricatissimi resolvuntur.* Verum non immerito dixerim, ultimam Theologiæ manum Divum Thomam imposuisse: & Academiam Parisiensis, Theologiæ ad summum culmen perductæ, gloriæ contulisse. Rudis erat ante D. Thomæ tempora, rebusque nascentibus simillima, ac velut indigesta moles: sententiæ Patrum sine certo ordine, veluti scopæ dissolutæ, & arena sine calce: opinio potius quam scientia certâ ratione confians. Plurima quidem addidit Albertus, qui unus inter Theologos Magni nomen consecutus, ob magnitudinē ingenii, & eruditionis, quâ in Philosophicis prodigium habitus est, nullique post Salomonem secundus; & qui ob auditorum frequentiam, cum nulla satis ampla schola reperiretur, publicè prælegere coactus est in platea civitatis, cui etiamnum Parisius, ubi hæc scribimus, vulgo nomen adhaesit, corrupto vocabulo, *Place Maubourg*, id est Platea Magistri Alberti. Verum tandem ultimam manum imposuit, ultimamque metam attigit Angelicus Præceptor, præclarissimo illo opere Summæ Theologiæ, in qua, prætermisso opere Petri Lombardi, Magistri Sententiarum, qui diu in Scholis regnaverat, omnium Theologorum se ingenia exerceret, ut jam solus, in Scholis, in Academiis, in Orbe litterato, D. Thomas regnare videatur; & quotquot in re Theologica libri eduntur, non aliud quam Summæ Theologiæ Divi Thomæ Commentarii dicendi sint.

Nihil dubium quin Divæ Thomæ plurimum debeat Academia Parisien-

sis, quæ multis annis ipsum docentem audivit, & cui jure liceat quæcunque ad Divi Thomæ gloriam pertinent, sibi vindicare: sed nihil minus Angelicus Doctor Academiæ Parisiensis debet, quæ laureâ decoratum in numerum Doctorum coaptavit, & summo amore ut alumnum complexa est. atque eam Academiam & antiquitate, & summorum virorum præstantiâ totius Orbis celeberrimam, primam recenseo, quæ sanctissimum Virum summo honore & amore profecuta est; & ab æmulis quondam vindicavit, revocatâ à quibusdam Theologis intempestivè latâ censurâ: atq; his præclarissimis elogijs suam erga angelicum Præceptorem observantiam, toti Orbi testatam esse voluit: *Cum D. Thomas fuerit unverse Ecclesiæ lumen præfulgidum, gemmaradians Clericorum, fons Doctorum, Univerſitatis nostræ speculum clarissimum, & candelabrum insigne, ac lucens, per quod omnes qui vias vitæ, & Scholæ doctrinæ sere ingrediuntur lumen vident, claritas vitæ, fama clara, & scientia lucida, velut stella splendida & matutina refulgens &c.*

Academiam Parisiensis Salmantinam, omnium Hispaniarum celeberrimam, subjungo, quæ Parisiensem parentem habuit; sed in exhibenda erga D. Thomam observantia superavit. Primus qui Hispanos, ut crasso vocabulo dicunt, Theologizare docuit, is fuit Magister Victoria, Ordinis Prædicatorum, qui post navatam Theologiæ operam in Academia Parisiensi, assumptâque Magistrali laureâ eruditionem omnem quam in Gallis didicerat, in Hispanias transtulit, & Parisiensem Academiam Salmantinæ parentem fecit: cui etiam erga Divum Thomam observantiam, quam nedom ex familia Dominicana, sed ex Univerſitate Parisiensi hauserat, veluti suæ institutionis partem dedit. Verum eam observantiam Salmanticensis Academia plurimum auxit, addito juramento, quo se ad Divi Thomæ doctrinam sequendam astinxit, abdicatâ novas sententias cudendi aut propugnandi libertate, aut verius libidine, quæ rarè periculo caret, & frequentius, ut multis experimentis comprobatum est, in perniciem fidei & religionis desinere solet. Juramentum celebri conventu die 9. Junii 1627. habito, ab Academia, unanimi omnium consensu, his verbis conceptum est, quo se astringunt quotquot laureâ decorantur. *Iuro in quotidianis sectionibus, quas in Academia*

COMMENDATIO.

vel Cathedra Moderator, vel voluntarius Professor legero, me docturum atque lecturum in Theologia Scholastica doctrinam S. Augustini, & Conclusions Divi Thomae, quas in Summa Theologica docet, ubi horum Doctorum mens aperta fuerit: ubi verò mens anceps & dubia, nihil docturum, neque lecturum, quod eorum doctrinae aduersari senserim, sed quod vel iuxta meum sensum, vel eorum qui Discipuli S. Augustini, & S. Thomae communiter censentur, Sanctorum Patrum doctrina magis conforme invenerim.

Lovanienfis, & Duacensis Academia, quam ubique summâ eruditione, & præstantissimis Theologis famam obtinuerint, nemo nescit: sed eam gloriam, quam summam consecuta sunt, erga D. Thomam amore & reverentiâ cumulandam fore existimant, nullique Academiae in D. Thomam obsequiis & affectu inferiores videri voluerunt. Lovanienfis Academia ita Divi Thomam Patronam colit, ut non modò ipsius doctrinæ ac Divi Augustini tenacissima fuerit, sed & speciali statuto omnes alumnos astrinxerit, ut ad prolaturum Divi Thomae nomen, nudato pronoque capite reverentiam exhibeant: ita refert P. Joann. à s. Maria, in vita D. Thomae Gallicè scripta cap. 24. Duacensis verò academia Ecclesiam FF. Prædicatorum ad solitos conventus delegit, ac D. Thomae eleganti statuae lapideae, ibidem à se collocatae, hæc verba subscripsit: *Sancto Thomae Aquinatis, Patrono Academiae Duacensis.*

Cæteras hujus Regni academias prætereò, quæ vel suis legibus D. Thomae doctrinam defendere & propugnare jubentur; vel quæ hujus eruditionem admiratae, ut Theologorum Principem venerantur, ut tutissimum sibi Magistrum sequendum deligunt, cæterisque anteponunt, Academiae Tolosanae jussu Pontificis Urbani V. cujus supra Bullam integram retulimus, junctum est, ut D. Thomae doctrinam tanquam veridicam & Catholicam sedetur, totisque viribus promovere studeat. Nostra Burdigalensis, quæ me inter suos minimum cooptare dignata est, instar Tolosanae erecta, eisdem legibus ad D. Thomae doctrinam propugnandam tenetur: in Avenionensi verò erecta duplici Cathedra ad D. Thomae doctrinam defendendam & promovendam, verè regnare dicendus est S. Doctor. Sed inter extraneas, quarum leges nobis minus cognitæ sunt, non est prætereunda Patavina Academia; quæ D. Thomae Aquinatis,

Patrono ac Doctore suo, quæstantis parentare solet, die illi sacra, in Ecclesia FF. Prædicatorum: quò conveniunt infulati Professores omnes, Sacrisque peractis, orationi adsunt, quam ex ipsis unus habet in laudem & honorem angelici Præceptoris, academiæ Patroni.

§. IX.

Præclarissimorum Ordinum Statutis, unam D. Thomae Doctrinam docendam esse decernitur.

UT incipiamus ab antiquioribus: Celebris sanctæ Justinae, Ordinis D. Benedicti, Congregatio in Italia, quæ cum illustrissimum Montis Cassini Monasterium contineat, totius Ordinis caput & regula censenda est, illius discipulatum ambiens, cujus olim magisterium fuerat assecuta; tanto ardore a lumini sui D. Thomae doctrinam amplexa est, ut nullo profus gradu tota illa Congregatione se jungantur à Dominicanis, Benedictini Thomista. Quorum sapientiam & zelum æmulari plures ex aliis, jam passim eorum opera ac studio, etiam in cæteris Ordinis Congregationibus, Doctrina D. Thomae altas fixit radices. Et quantum specialiter attinet ad Gallicanam S. Mauri, per totum Regnum amplissimè diffusam; novimus inter cæteros R. P. D. Claudium Saleses, nunc in Monasterio S. Andreae, prope Avenionem, Priorem dignissimum, qui tum Burdigalæ, tum in aliis Monasteriis, in quibus per annos plures Theologiam docuit, tot insignes Thomistas effecit, quot Discipulos erudit.

Sacer Fratrum Prædicatorum Ordo in suis Constitutionibus dist. 1. cap. 14. textu 1. littera c. *Districte injungimus Lectoribus omnibus & sublectoribus, ut præstantissimam nostri Angelici Doctoris Sancti Thomae Doctrinam, semper legant, discant, & doceant, & juxta eam omnia qualita, & disputata determinent, & definiant, suisque discipulos erudiant, & faciant ut Studentes in eam toto animi impetu diligenter incumbant. Est enim excellentissima hæc Doctrina, sana præ cæteris, culta à Doctioribus viris, Ordo nostrorum, salutaris univèrsæ Ecclesie, & toti terrarum Orbi admirabilis, ac demum Christi Salvatoris nostri iudicio comprobata. Lectores ergo atque Studentes, eam in lectionibus, atque disputationibus non prætermittant, sed in ea versentur, eamque explicant; ipsi denique in sine suarum disputationum, rationibus contrariis solutis & fractis, firmissimè*